

SÈRIE 2

Exercici 1. Opció A, <i>Enterrament a Ornans</i> , de Gustave Courbet	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural	1 punt
<p>Cronologia: 1849-1850 [S'admet mitjan segle XIX]</p> <p>Context:</p> <p>L'etapa del rei Lluís Felip d'Orleans (1830-1848) significà a França l'inici de la industrialització i la consolidació del capitalisme financer.</p> <p>La revolució de l'any 1848 va enderrocar Lluís Felip i pocs mesos després Lluís Napoleó Bonaparte, futur Napoleó III, va ser elegit president de la Segona República Francesa.</p> <p>La Revolució Industrial va atorgar el protagonisme a dues classes socials antagoniques: la burgesia, nova classe dominant que imposà la seva política i la seva moral, i la classe obrera, que reivindicà millors condicions de vida. L'espiritualisme romàntic va quedar obsolet en una societat amb una burgesia enlluernada pel progrés tècnic i industrial i una classe obrera aclaparada per la misèria.</p> <p>La gran desigualtat social va afavorir la difusió de l'obra dels primers teòrics anarquistes i socialistes, com ara Proudhon, amic de <i>Courbet que el va retratar</i>, Marx i Engels.</p> <p>D'altra banda, l'espectacular expansió de la ciència va obrir la possibilitat d'un coneixement objectiu de la realitat, com afirmava la filosofia positivista d'August Comte.</p> <p>L'aparició de les primeres fotografies [daguerrotips] a partir dels anys 30 va reforçar la idea que hi havia una realitat objectiva que podia ser captada i coneguda per la ciència i la tècnica.</p>	<p>0,20</p> <p>0,80</p>
Estil i característiques formals , compositives i tècniques	2 punts
Estil: Realisme	0,50
Característiques: [Un mínim de 5]	0,30 c/u
<p>Característiques formals: Predomini de la pinzellada per damunt del dibuix.</p> <p>Característiques compositives:</p> <p>L'obra <i>Enterrament a Ornans</i> és un llenç de grans dimensions en forma apaïxada i de composició tancada amb tots els grups de persones en relació amb el centre del quadre. El quadre presenta una composició bastant estàtica, gairebé sense acció. Courbet mostra l'escena sense cap tipus d'idealització. La majoria dels personatges es troben a la mateixa altura, disposats horitzontalment a manera de fris, sense cap mena de jerarquia espacial. L'únic element que s'eleva sobre la resta és la creu que trenca la uniformitat del paisatge del fons.</p>	

<p>El grup no és homogeni ni el seu repartiment és simètric. A l'esquerra, apareixen la majoria de les autoritats civils i eclesiàstiques, reconeixibles pels seus vestits, i a la dreta, la resta del poble, familiars i veïns.</p> <p>La gamma cromàtica és reduïda. L'artista utilitza una paleta de tonalitats fosques i sòbries que mostra una clara influència del cromatisme de la pintura holandesa i espanyola del segle XVII, que havia contemplat al Museu del Louvre. El protagonisme del negre desafia les normes acadèmiques de l'època i evidencia la gravetat de l'escena. Tons ocres, verds i grisos dominen en el paisatge del fons. La possible monotonia cromàtica es trenca amb els blancs i vermells que apareixen en diferents parts del quadre.</p> <p>La llum no busca atorgar dramatisme a l'escena, sinó que utilitza els efectes del clarobscur per donar corporeïtat a les figures. Contrasta la banda esquerra, més lluminosa, amb una banda dreta enfosquida per les vestidures negres de les dones. La llum del capvespre accentua la solitud del paisatge.</p> <p>El tractament de la llum reflecteix l'estudi de les obres de Caravaggio i Rembrandt .</p> <p>Tècnica: Oli sobre tela. L'oli és una tècnica pictòrica que consisteix a dissoldre els pigments en un aglutinant com l'oli de llinosa. Aquesta tècnica permet gran varietat d'efectes pictòrics i rectificacions.</p>	
<p>Significat i funció</p>	<p>1 punt</p>
<p>Significat:</p> <p>L'originalitat d'aquesta obra rau en la manera de tractar el tema: un romàntic l'hauria idealitzada per ressaltar el dramatisme i el dolor dels protagonistes; el respecte a la iconografia cristiana obligaria a representar aquest enterrament tal com "hauria de ser". Però el realisme tracta l'escena com "realment és", no sense un cert to de denúncia provocadora.</p> <p>Els personatges d'aquest llenç eren habitants d'Ornans que van acceptar ser retratats per Courbet. Els representa amb la mateixa disposició utilitzada en aquells temps dins dels temples, separats els homes a l'esquerra, de les dones a la dreta. A partir de dades dels arxius municipals i d'actes notariais, els historiadors han pogut donar nom a gran part dels personatges.</p> <p>Funció:</p> <p>El 1855, any de l'Exposició Universal, el jurat acceptà una sèrie d'obres de Courbet, però rebutjà dues de les més importants per al pintor: <i>Enterrament a Ornans</i> i <i>L'estudi del pintor</i>, pel seu caràcter programàtic del nou estil que trencava amb les normes artístiques i temàtiques que defensava la Acadèmia. Courbet les exposà finalment en una barraca que ell va construir davant de l'entrada de l'Exposició.</p>	<p>0,80</p> <p>0,20</p>

OPCIÓ B. <i>Elogi de l'aigua</i>, d'Eduardo Chillida	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural	1 punt
<p>Cronologia: 1987 [s'admet finals del segle XX].</p> <p>Context:</p> <p>Assentament de la democràcia a Espanya després del cop d'estat del 23 de febrer de l'any 1981.</p> <p>Al govern el Partit Socialista Obrer Espanyol.</p> <p>Majoria d'ajuntaments democràtics en poder dels socialistes. A Barcelona l'alcalde és Pasqual Maragall [PSC]</p> <p>Preparació dels Jocs Olímpics a Barcelona.</p> <p>Transformació urbanística de la ciutat de Barcelona.</p> <p>Caiguda del Mur de Berlín l'any 1989.</p> <p>Tractat de Maastricht. L'any 1993, entrada en vigor de la Unió Europea en substitució de la Comunitat Europea.</p>	<p>0,20</p> <p>0,80</p>
Estil, característiques formals i tècniques	2 punts
<p>Estil: Abstracte.</p> <p>Característiques [Un mínim de 5]</p> <p><i>L'Elogi de l'aigua</i> és una enorme escultura exempta de formigó armat que pesa 54 tones i que està suspesa en l'aire per quatre potents cables d'acer, ancorats en dues de les parets desbastades de l'antiga pedrera on és situada, i que esdevenen com una mena d'absis d'acollida de la peça escultòrica.</p> <p>Aquesta gran massa de formigó té forma d'urpa perquè d'ella surten quatre grans braços recargolats, que queden suspesos en l'aire pel damunt d'un estany artificial que interacciona amb la peça escultòrica i facilita el dinamisme, gràcies a les formes corbades dels braços, els cables d'acer i l'aigua on es reflecteix l'obra.</p> <p>Multifacialitat. Aquesta escultura està perfectament integrada en el seu espai, alhora que presenta una gran bellesa observable des dels diversos nivells del parc on està ubicada.</p> <p>També presenta moviment per les formes corbades dels seus braços que configuren la part inferior de la peça. Aquesta harmonia entre les línies rectes i les corbes, més els cables que la sostenen, permet un lleuger moviment de la peça escultòrica que fa que la qualifiquem d'equilibri inestable, tot i que l'obra està perfectament collada a l'antiga pedrera del parc.</p>	<p>0,50</p> <p>0,30 c/u</p>

<p>Temps i ritme: Pel seu simbolisme es tracta d'una obra intemporal, amb un ritme de moviment real proporcionat pels braços de formes còncaues de la seva composició i els cables que la sustenten, que faciliten un lleuger cinetisme.</p> <p>Materials: Formigó i acer.</p>	
<p>Tema, significat i funció</p>	<p>1 punt</p>
<p>Tema i significat:</p> <p>Segons la mitologia clàssica, Narcís, fill del riu Cefis i de la nimfa Liriope, un dia passejant per la muntanya va adonar-se que la seva imatge es reflectia en una font d'aigües nítides. A partir d'aquell moment, es va enamorar d'aquesta imatge i mai més va voler allunyar-se del mirall que li oferien les aigües. Com més la contemplava, més gran era la seva passió: Narcís aleshores sospirava, estenia els braços vers l'objecte estimat, esforçant-se per prendre'l i abraçar-lo. Immòbil dia i nit al costat de la font, es va consumir d'inanició i melangia. El cos del jove va desaparèixer i en el seu lloc, a prop de la font, va néixer una nova flor anomenada narcís.</p> <p>I és d'aquesta forma com Chillida ens presenta la seva peça, com un "bell Narcís" petrificat, que intenta amb les seves articulacions capturar la imatge reflectida en l'aigua de l'estany.</p> <p>Funció:</p> <p>Relacionada bàsicament amb la seva localització i demostració, la podem qualificar de decorativa, estructural i urbanística per la seva ubicació, i d'il·lustrativa i commemorativa pel seu disseny abstracte i per urbanitzar aquest espai urbà de la ciutat comtal en l'interior d'un parc que representa un tros de natura dins de Barcelona arran dels Jocs Olímpics del 92.</p>	<p>0,80</p> <p>0,20</p>

Exercici 2. Obra 1. Victòria de Samotràcia	5 punts
a) Situeu l'obra [Victòria de Samotràcia] en el context cronològic, històric i cultural corresponent	1 punt
<p>Cronologia: 190 aC.</p> <p>Context:</p> <p>La mort sobtada d'Alexandre l'any 323 aC va fragmentar l'imperi macedoni en diversos regnes, i la cultura grega es va traslladar cap a Orient, on van prosperar noves ciutats, com Pèrgam o Alexandria. Malgrat la decadència política, la sòlida cultura grega va servir de referència als regnes orientals, que van reflectir aquesta hel·lenització en les seves creacions artístiques.</p> <p>Durant aquest període apareixen força escoles artístiques, sobretot relacionades amb l'escultura. Entre les més importants cal destacar:</p> <p>A) La d'Alexandria – Egipte. B) La d'Antioquia – Síria, C) La de Pèrgam o Bergama – Àsia Menor D) La de l'illa de Rodes E) I la d'Atenes.</p> <p>L'any 190 aC Rodes va obtenir una gran victòria sobre el rei persa Antíoc III de Síria.</p> <p>Grècia és conquerida per Roma.</p>	<p>0,20</p> <p>0,80</p>
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE característiques de l'ordre dòric.	1 punt
<p>Estil: Grec hel·lenístic</p> <p>Característiques de l'ordre dòric:</p> <p>La columna no té base. El capitell és senzill. L'entaulament consta d'arquitrau, fris i cornisa. El fris està format per mètopes i tríglifs. A les mètopes es posa la decoració escultòrica. La decoració escultòrica també la trobem al frontó. Un exemple de temple d'ordre dòric és el Partenó.</p>	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>

c) Expliqueu CINC característiques formals, estructurals o tècniques d'aquesta obra	1 punt
<p>Va ser descoberta el 1863 pel cònsol francès Charles Champoiseau, un arqueòleg afeccionat.</p> <p>Característiques: [un mínim de 5]</p> <p>És una Niké o Victòria, representada com una figura femenina amb ales que acaba de posar-se amb una empenta sobre la proa d'un vaixell. L'estàtua ha perdut el cap i els braços. Vesteix un chiton molt fi, transparent, lligat amb un nus sota el pit, que pressiona la tela.</p> <p>El moviment impetuós de la <i>Niké</i> s'expressa en els draps que s'agiten i volen, i en les ales desplegadas cap als costats i enrere.</p> <p>L'obra presenta les característiques de l'art hel·lenístic, últim període de l'escultura grega:</p> <p>Tècnica dels "draps mullats". La textura és extraordinària, fins al punt que sembla que la roba que porta estigui molla. Les robes agitades pel vent configuren el dramatisme de la composició.</p> <p>Embalum rodó</p> <p>Unifacialitat [únic punt de vista òptim, malgrat estar treballada en tot el seu volum]</p> <p>Complexitat compositiva</p> <p>Il·lusionisme escenogràfic</p> <p>Grandiositat i ruptura de la proporció clàssica</p> <p>Idealització del cos femení</p> <p>Trencament de l'equilibri</p> <p>Gust pel moviment</p> <p>Tensió dramàtica</p> <p>Sensualitat i bellesa</p> <p>Habilitat tècnica.</p> <p>Tècnica: Té una altura considerable (245 cm) i és de marbre de Paros. Procedeix del santuari del Cabirs de Samotràcia.</p>	0,20 c/u

d) Expliqueu el significat i funció de l'obra	1 punt														
<p>Significat:</p> <p>Representa de manera al·legòrica la Victòria militar. Va ser donada pels rodís al santuari de Samotràcia per commemorar la victòria naval que obtingueren a Sire enfront d'Antíoc III de Síria, l'any 190 aC, i que els suposà el control d'àmplies comarques de la Cària i la Lícia i l'aliança amb nombroses ciutats i illes pròximes.</p>	0,80														
Funció: Commemorativa	0,20														
e) Enumereu QUATRE diferències formals, tècniques i conceptuals entre l'escultura de la <i>Victòria de Samotràcia</i> i l'escultura <i>Formes úniques de continuïtat en l'espai</i>, d'Umberto Boccioni	1 punt														
<table border="0"> <thead> <tr> <th>Victòria de Samotràcia</th> <th>Formes úniques....</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Marbre de Paros</td> <td>bronze</td> </tr> <tr> <td>Idealització del cos femení</td> <td>esquematzació</td> </tr> <tr> <td>Perfils suaus</td> <td>perfils angulosos</td> </tr> <tr> <td>Finalitat commemorativa</td> <td>Finalitat programàtica, ideològica i artística del futurisme.</td> </tr> <tr> <td>Unidireccionalitat</td> <td>Línies de força contràries per potenciar el dinamisme.</td> </tr> <tr> <td>Peça única</td> <td>Peça reproduïble</td> </tr> </tbody> </table>	Victòria de Samotràcia	Formes úniques....	Marbre de Paros	bronze	Idealització del cos femení	esquematzació	Perfils suaus	perfils angulosos	Finalitat commemorativa	Finalitat programàtica, ideològica i artística del futurisme.	Unidireccionalitat	Línies de força contràries per potenciar el dinamisme.	Peça única	Peça reproduïble	0,25 c/u
Victòria de Samotràcia	Formes úniques....														
Marbre de Paros	bronze														
Idealització del cos femení	esquematzació														
Perfils suaus	perfils angulosos														
Finalitat commemorativa	Finalitat programàtica, ideològica i artística del futurisme.														
Unidireccionalitat	Línies de força contràries per potenciar el dinamisme.														
Peça única	Peça reproduïble														
Exercici 2. Obra 2. <i>Frontal d'Avià</i>	5 punts														
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent	1 punt														
<p>Cronologia: 1123. [S'admet inicis segle XII]</p>	0,20														
<p>Context:</p> <p>Aparició i consolidació del feudalisme.</p> <p>Fundació de l'orde del Císter per Robert de Molesnes i impulsada per sant Bernat de Claravall. Consolidació dels grans conjunts monacals. A Catalunya monestirs masculins de Poblet i Santes Creus , i femení de Vallbona de les Monges.</p> <p>Ambient rural centrat en l'explotació agrària de la terra o feu.</p> <p>Època d'inseguretat física, política i religiosa.</p> <p>Aparició dels tres grans imperis al voltant de la Mediterrània: bizantí, islàmic i cristià.</p>	0,80														

Predomini de l'art bizantí a Bizanci, el musulmà a Al-Andalus i el romànic als territoris cristians.	
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE característiques formals o conceptuals de l'escultura gòtica	1 punt
<p>Estil: Romànic</p> <p>Característiques:</p> <p>Escultura arquitectònica <i>versus</i> escultura exempta.</p> <p>Tipologies: Imatges religioses (marededéus, apòstols, sants..). Noves tipologies escultòriques: retaules, troncs, baptisteris, monuments funeraris.</p> <p>Humanització a través de diferents recursos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Estilització i arrodoniment de les línies. - Elegància de moviments. - Utilització de la corba i contracorba per aconseguir el moviment. - Naturalisme i expressivitat: somriure. - Corporeïtat i volumetria de les vestidures i els cossos. - Utilització del <i>contrapposto</i>. - Dinamisme compositiu. Inclinació lleugera del cos en les figures de la Verge: "<i>hanchement</i>"[maluc]. - Policromia. <p>Materials: marbre, alabastre, pedra, fusta, bronze en els relleus...</p>	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>
c) Expliqueu CINC característiques formals, compositives i tècniques de l'obra	1 punt
<p>Característiques:</p> <p>Característiques formals: Definir el que és un frontal. Hieratisme. Predomini del dibuix.</p> <p>Cromatisme: colors purs i plans, i delimitació de les figures emmarcades en primes línies negres. Predomini del blau i el vermell.</p> <p>Característiques compositives: Manca de perspectiva geomètrica.</p> <p>El frontal es divideix compositivament en dos registres –trecats en la seva part central per la imatge de la Mare de Déu i el Nen Jesús– estructurats en diferents compartiments amb intencionalitat narrativa, que s'han de llegir d'esquerra a dreta.</p>	0,20 c/u

<p>Un cert moviment d'alguns dels personatges, com Sant Josep, els tres Reis Mags o el mateix Nen Jesús de l'escena central, i la presència d'alguns elements arquitectònics, són trets propis d'un romànic avançat</p> <p>Perspectiva jeràrquica, i ús del nimbe per als personatges sants.</p> <p>Tècnica: pintura al tremp sobre fusta.</p>	
<p>d) Identifiqueu CINC dels sis temes representats</p>	<p>1 punt</p>
<p>En el centre, la Verge com a <i>Sedes Sapientae</i>; a dalt a l'esquerra, l'Anunciació i la Visitació; a baix a l'esquerra, els tres Reis Mags; a dalt a la dreta, el Naixement, i a baix la dreta, la Presentació de Jesús al temple [en el moment en què l'ancià Simeó reconeix que Jesús és el Messies anunciat pels profetes i el torna a la seva mare].</p>	<p>0,20 c/u</p> <p>El parentesis serveix per arrodonir nota.</p>
<p>e) Ordeneu cronològicament les següents tendències o moviments: realisme, Fauvisme, Surrealisme, impressionisme, Cubisme</p>	<p>1 punt</p>
<p>Realisme, impressionisme, Fauvisme, Cubisme i Surrealisme.</p>	<p>Cada error -0,20</p>

Exercici 2. Obra 3. Plaça de Sant Pere del Vaticà, de Gian Lorenzo Bernini	5 punts
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent	1 punt
<p>Cronologia: 1656-1667</p> <p>Context:</p> <p>El context històric del segle XVII va estar determinat per la depressió que va començar a l'entorn del 1640 i va tocar fons a la dècada de 1670-80. Només es pot parlar a Anglaterra d'una certa revolució agrícola que posarà les bases de la revolució industrial del segle XVIII.</p> <p>El mercantilisme, més que una teoria, va ser una aventura que buscava l'enriquiment d'unes nacions a costa de l'empobriment de les altres. A la llarga, va significar l'enfonsament de les monarquies, que van haver de pagar un deute cada cop més car per les seves creixents despeses de luxe i de cort.</p> <p>Culturalment, fou una època de grans pensadors i científics: Galileu Galilei, Torricelli, Newton, Kepler, Bacon, Descartes. Es van posar les bases d'importants teories (racionalisme, empirisme, teoria heliocèntrica...) i grans descobriments (gravitació universal, circulació de la sang...)</p> <p>La Pau de Westfàlia, el 1648, va significar l'acceptació de l'equilibri de poders per frenar el desgast econòmic i polític. Fou la Contrareforma dels països catòlics la que, amb el Concili de Trento del 1563 i la Companyia de Jesús, van donar contingut ideològic al Barroc.</p> <p>A Roma, Alexandre VII Chigi; a Espanya, fi del regnat de Felip IV; a França, Lluís XIV.</p>	<p>0,20</p> <p>0,80</p>
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE característiques formals o conceptuals de la pintura d'aquest estil.	1 punt
<p>Estil: Barroc</p> <p>Característiques de la pintura barroca:</p> <p>Temàtiques: Religioses a Espanya i Roma; mitològiques a Flandes; burgeses [retrat de grup, paisatges, natures mortes, floreres, escenes de gènere...] a Holanda; al·legòriques als països catòlics i protestants, etc.</p> <p>Tendències: Classicisme, barroc, naturalisme, realisme.</p> <p>Característiques formals i compositives Formes obertes o pictòriques Composicions unitàries Composicions profundes Composicions obertes o centrífugues Ús del clarobscur</p>	<p>0,20</p> <p>0,20c/u</p>

<p>c) Observeu atentament les imatges i contesteu les QUATRE preguntes següents:</p> <p>1) Per quins dos tipus de planta està configurat l'espai de la plaça? 2) A quin ordre arquitectònic pertanyen les columnes? 3) A quin ordre arquitectònic pertany l'entaulament? 4) Quines dues diferències fonamentals hi ha entre el frontis de la columnata i la façana d'un temple romà?</p>	<p>1 punt</p>
<p>1) Planta oval o el·líptica i trapezoïdal invertida 2) Ordre dòric 3) Ordre jònic 4) La columnata separa les columnes del centre i utilitza no només columnes sinó també pilastres</p>	<p>0,25 c/u</p>
<p>d) Expliqueu el significat i la funció de l'obra.</p>	<p>1 punt</p>
<p>Significat:</p> <p>La plaça, segons paraules de Bernini, simbolitzava els braços maternals de l'Església "<i>que abracen als catòlics per a reforçar la seva creença; als heretges per a reunir-los amb l'església i als ateus per a il·luminar-los amb la veritable fe</i>". Les imatges que coronen la columnata i la façana de la basílica simbolitzen el triomf de l'Església.</p> <p>Funció:</p> <p>La funció de la plaça és la d'acollir el màxim nombre de fidels, alhora que resoldre la poca alçada de la façana. El passadís central del bosc de columnes servia d'aixopluc en dies de pluja en les celebracions de processons, en especial el dia del Corpus. Mitjançant l'escenografia pròpia de l'esperit barroc, Bernini pretenia provocar emocions en el fidel amb una visió àmplia i a la vegada solemne.</p>	<p>0,50</p> <p>0,50</p>
<p>e) Indiqueu el nom dels QUATRE tipus de planta reproduïts a la pàgina següent</p>	<p>1 punt</p>
<p>a). Planta de creu llatina; b). Planta de creu grega; c). Planta el·líptica o oval; d). Planta basilical</p>	<p>0,25 c/u</p>

SÈRIE 4

Exercici 1. Opció A. Composició IV, de Vassili Kandinsky	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural	1 punt
<p>Cronologia: 1911.</p> <p>Context històric i cultural:</p> <p>L'època de les primeres avantguardes coincideix amb un període molt convuls de la història: la rivalitat colonial entre potències europees, la Primera Guerra Mundial (1914-1919), la Revolució Russa (1917), el naixement del feixisme i del nazisme.</p> <p>Un món en crisi que revitalitza l'art i que porta l'artista a la recerca d'elements nous i provocadors, reaccionant contra les injustícies socials que l'envolten.</p> <p>L'art contemporani deixa de banda la captació externa de la realitat visual i expressa les vivències interiors de l'artista. Un artista sovint rebutjat que busca uns altres individus per fundar un moviment que expressi les seves inquietuds. Neixen així les avantguardes del segle XX, que poc tenen en comú amb els estils globalitzadors del passat. La pintura pren el protagonisme de la innovació.</p>	<p>0,20</p> <p>0,80</p>
Estil i característiques formals i compositives	2 punts
<p>Estil: Abstracte.</p> <p>Característiques: [un mínim de 5]</p> <p>Malgrat una forta abstracció, la tela manté encara elements que remetien, per les seves formes, a objectes de la natura.</p> <p>Al costat esquerre, dos genets semblen estar lluitant sobre l'arc de Sant Martí, mentre al centre allò que sembla un castell corona una muntanya blava, davant la qual tres cavallers subjecten dues llances molt llargues.</p> <p>La composició s'estructura en dues meitats ben diferenciades. A l'esquerra dominen els plans irregulars i les línies inacabades superposades, mentre al costat dret les figures representades mostren un acabat més definit.</p> <p>Hi ha una contraposició entre les formes i colors de les dues parts: la de l'esquerra dinàmica i la de la dreta més assossegada.</p> <p>Las formes obertes de colors forts es tanquen amb línies gruixudes que serveixen per crear una estructura compositiva amb un fort joc rítmic.</p> <p>Es tracta d'un oli sobre tela. L'oli és una tècnica pictòrica que consisteix a dissoldre els pigments en un aglutinant com l'oli de llinosa. Aquesta tècnica permet gran varietat d'efectes pictòrics i rectificacions.</p>	<p>0,50</p> <p>0,30 c/u</p>

Significat i funció	1 punt
<p>Significat:</p> <p>La intenció de l'artista de prescindir de figuracions explícites fa que sigui incoherent la cerca de qualsevol significat iconogràfic. Vol expressar l'espiritualitat i el seu rebuig al materialisme.</p> <p>Kandinsky vol que l'espectador es limiti a la contemplació estètica de les línies i dels colors disposats damunt la tela, amb l'objectiu d'incidir directament en la seva percepció sensible.</p> <p>Per aquesta raó, l'artista prescindeix de l'ús dels títols i els substitueix per tres categories pictòriques: <i>Impressió</i>, <i>Improvisació</i> i <i>Composició</i>. Busca paral·lelismes amb la música, l'art més espiritual de tots.</p> <p>En el cas de aquesta <i>Composició IV</i>, representa la manera de sentir interior de l'artista, de forma raonada, amb una intencionalitat expressiva meditada prèviament, enfront de les <i>Improvisacions</i>, formes que, com aspersions inconscients, mostren les seves emocions internes.</p> <p>Aquesta obra, pel seu caràcter, és un fidel reflex de les teories de Kandinsky, expressades en la seva obra <i>De l'espiritual en l'art</i> (1912).</p>	0,80
<p>Funció: Estètica i decorativa.</p>	0,20

Exercici 1. OPCió B. Amor i Psique, d'Antonio Canova	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural	1 punt
<p>Cronologia:</p> <p>1787-1793 [S'admet finals del segle XVIII].</p> <p>Context històric i cultural:</p> <p>Revolució Francesa [1789].</p> <p>Moren a la guillotina Lluís XVI i la seva esposa Maria Antonieta [1793].</p> <p>Rebuig de l'absolutisme monàrquic.</p> <p>Il·lustració.</p> <p>Trencament amb les formes carregades del Barroc.</p> <p>Valoració de la cultura i l'art clàssic. Johann Joachim Winckelmann: <i>Història de l'art de l'antiguitat</i>.</p> <p>Neoclassicisme pictòric [David] i escultòric [Canova, Thorvaldsen].</p> <p>A Espanya, regnat de Carles IV.</p>	<p>0,20</p> <p>0,80</p>
Estil i característiques formals i compositives	2 punts
<p>Estil:</p> <p>Neoclassicisme.</p> <p>Característiques: [un mínim de 5]</p> <p>Material: Marbre. L'artista va aconseguir transformar una pedra dura com és el marbre en una textura suau i delicada, gràcies al fet que una vegada acabada l'obra la va polir amb pedra volcànica i la va banyar en calç i àcid, per donar la sensació de més realisme anatòmic.</p> <p>Escultura exempta d'embalum rodó.</p> <p>Manca de policromia. S'afirmava erròniament que a la Grècia clàssica es valorava la puresa blanca del marbre.</p> <p>Composició dinàmica amb la utilització de diagonals per influència encara del Barroc.</p> <p>Voluntat de moviment amb postures contraposades.</p> <p>Compositivament el petó queda encerclat pels braços de Psique.</p> <p>Trencament de la fredor i l'estatisme neoclàssics. Recerca d'un ideal de bellesa.</p> <p>Relació més volguda que real amb l'estatuària grega.</p>	<p>0,50</p> <p>0,30 c/u</p>

Tema, significat i funció	1 punt
<p>Tema: Mite d'Eros i Psique, tal com el narra l'escriptor Apuleu a <i>L'ase d'or</i>. [Cal explicar la història]: Eros, déu de l'amor, es va enamorar de Psique, la bella i capriciosa filla d'un rei d'Àsia, i per seduir-la Amor [Eros] li va construir un palau, on anava cada dia a contemplar-la. Un dia, espantada per la seva presència, Psique li va tirar la cera d'una espelma al rostre, fet que va enfurismar Amor [Eros]. Desolada, Psique va recórrer a un oracle de Venus, que li va imposar tres condicions per recuperar el seu amor, l'última de les quals consistia a recollir l'atuell de Proserpina, que contenia el secret de la bellesa. Curiosa, Psique va obrir l'atuell, per la qual cosa va ser castigada a sumir-se en un son profund del qual no es despertaria fins que Amor [Eros] la besés. La intensitat del moment escollit per Canova fa que el simple gest anecdòtic es converteixi en imatge paradigmàtica de l'amor.</p>	0,60
<p>Significat: Símbol de la passió carnal i de l'amor pur.</p>	0,20
<p>Funció: Decorar el saló de Lord Cawdor. La escultura va arribar a mans de Napoleó, després que fos robada del seu emplaçament original pel seu general Murat.</p>	0,20

Exercici 2. Obra 1. Ara Pacis Augustae	5 punts
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent.	1 punt
<p>Cronologia: 13-9 aC.</p> <p>Context: Època imperial. Romanització. Divisió en províncies.</p> <p>Pau d'August després de la conquesta de la Gàl·lia i Hispània.</p> <p>Màxim període de l'expansió de l'Imperi Romà.</p> <p>Sòlida estructura social, jurídica (dret romà), política i comercial. Naixement de Jesucrist.</p> <p>Cultura: Ovidi: <i>Les Metamorfosis</i> (8 dC); Virgili: <i>L'Eneida</i> (30-19 aC).</p>	<p>0,20</p> <p>0,80</p>
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE característiques formals o conceptuals de l'arquitectura grega.	1 punt
<p>Estil: Romà imperial.</p> <p>Característiques de l'arquitectura grega</p> <p>A nivell conceptua: Principis basats en l'ordre i la raó. També relació amb l'escala humana. Recerca de la bellesa a partir de la perfecció i l'equilibri de les formes i els elements que la conformen.</p> <p>A nivell formal , estructural i espacial: Sistema constructiu arcaic amb predomini de les línies horitzontals i verticals.</p> <p>Tipologies arquitectòniques: Temple, teatre, estoies, estadis i gimnasis o palestres.</p> <p>El temple s'estructura a partir de la superposició de tres elements fixos: base, columna [fust i capitell] i entaulament en el qual es diferencien l'arquitrau, el fris i la cornisa rematats pel frontó.</p> <p>Espais del temple: pronaos, naos i opistòdom.</p> <p>Tipus de temple: dípter, perípter, amfipròstil, pròstil, monòpter.....</p> <p>Estils arquitectònics: Dòric, jònic i corinti.</p>	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>

<p>c) Observeu atentament les imatges i contesteu les quatre qüestions següents:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Descriviu les característiques arquitectòniques d'aquesta obra. 2) Quin tipus de relleu té? 3) Quin material es va utilitzar en l'elaboració de l'obra? 4) Quin tipus de decoració tenen el fris interior i el sòcol exterior? 	<p>1 Punt</p>
<p>1) Planta rectangular [11 x 10 x 4,60 m] amb dues entrades. La principal amb una escalinata. Sense coberta. A l'interior, en el centre, l'ara sobre un pedestal esglaonat.</p> <p>2) Predomina l'alt relleu en els primers termes i un baix relleu en el segon pla.</p> <p>3). Marbre de Carrara.</p> <p>4). Interior: garlandes i bucranis. En els sòcols: roleus i fulles d'acant.</p>	<p>0,25 c/u</p>
<p>d) Contesteu les quatre preguntes següents:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Quins temes hi ha representats en els frisos exteriors? 2) Quin significat té l'obra? 3) Quina era la funció d'aquesta obra? 4) Quins personatges hi ha representats en la imatge C de l'Ara <i>Pacis Augustae</i>? 	<p>1 punt</p>
<p>1). Escenes mitològiques als costats de les dues entrades i desfilada de personatges en els costats.</p> <p>2). Obra construïda per decisió del Senat, en acció de gràcies pel retorn victoriós de l'emperador August de les campanyes a Hispània i la Gàl·lia. Dedicat a la deessa de la Pau i situada al camp de Mart, on cada any es sacrificava un carner i dos bous.</p> <p>3). Funció commemorativa.</p> <p>4). Dues versions [S'accepta una de les dues].</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tellus, la Terra Mare, és, segons una interpretació, Venus, mare d'Enees i progenitora de la <i>Gens Iulia</i>, a la qual pertany August. 2. La figura central es la <i>Pax Augusta</i>, que dóna nom a l'altar. La deessa seu damunt d'una roca amb un bou i un carner als seus peus. A la seva falda hi ha dos amoretos amb raïm i granades com a símbols de divinitat progenitora que porta la prosperitat. Als costats dues figures femenines, les <i>Aurae</i>, l'una sobre un drac marí i l'altra damunt un cigne, símbols respectius dels vents benefactors del mar i la terra. 	<p>0,25 c/u</p>
<p>e) Indiqueu el nom de les quatre obres reproduïdes a la pàgina següent i digueu a quin estil pertanyen.</p>	<p>1 punt</p>
<ol style="list-style-type: none"> A. Erectèon. Grec clàssic B. <i>Formes úniques de continuïtat en l'espai</i>, d'Umberto Boccioni. Futurista. C. Colosseu de Roma. Romà imperial D. Altar de Zeus a Pèrgam. Grec hel·lenístic. 	<p>0,25 c/u</p>

Exercici 2. Obra 2. Retaule de l'Esperit Sant, de Pere Serra.	5 punts
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent.	1 punt
<p>Cronologia: 1393-1394 [S'admet finals del segle XIV].</p> <p>Context històric i cultural: Europa de les capitals. Paper de la burgesia. Cultura a les universitats. Aparició de les ordes mendicants (franciscans i dominics). Pesta Negra. Daltabaix demogràfic. Inici de l'Humanisme...</p>	<p>0,20</p> <p>0,80</p>
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu quatre característiques formals o conceptuals de l'escultura d'aquest estil.	1 punt
<p>Estil: Gòtic.</p> <p>Característiques: Escultura arquitectònica <i>versus</i> escultura exempta. Tipologies: Imatges religioses (marededéus, apòstols, sants, etc.) Monuments funeraris. Púlpits. Humanització a través de diferents recursos: - Estilització i arrodoniment de les línies. - Elegància de moviments. - Naturalisme i expressivitat. - Corporeïtat i volumetria de les vestidures i els cossos. - Utilització del <i>contrapposto</i>. - Dinamisme compositiu. Inclinació lleugera del cos en les figures de la Verge: "<i>hanchement</i>" [maluc]. - Policromia.</p> <p>Materials: marbre, alabastre, pedra, fusta, bronze en els relleus.</p>	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>
c) Observeu atentament la imatge i l'esquema i contesteu les quatre preguntes següents:	1 punt
<p>1) Quina és la característica formal més destacada d'aquesta obra? 2) Com definiríeu la composició de la taula central on hi ha representats la Verge i els apòstols? 3) Quina tècnica pictòrica es va utilitzar en l'elaboració de l'obra? 4) Quin nom reben les parts del retaule senyalades amb un número en l'esquema?</p>	
<p>1). Formes de dibuix sobre fons daurat combinades amb decoracions arquitectòniques i paisatgístiques que donen un caràcter més realista a les escenes. Influència del gòtic italià.</p> <p>2). Composició tancada i simètrica.</p> <p>3) Pintura al tremp sobre fusta.</p> <p>4). 1. Carrer central; 2. Carrers laterals; 3. Muntants; 4. Àtic; 5. Guardapols; 6. Predel·la; 7. Espigues. [Es considerarà la resposta correcta amb 4 encerts]</p>	0,25 c/u

<p>d) Observeu el retaule i contesteu les quatre qüestions següents:</p> <p>1) Per què aquest retaule rep el nom de Retaule de l'Esperit Sant?</p> <p>2) Esmenteu quatre dels temes representats en aquesta obra.</p> <p>3) Quin tema representa la taula horitzontal de la predel·la, obra de Lluís Borrassà?</p> <p>4) Quina funció té aquesta obra?</p>	1 punt
<p>1). Per la representació de la taula central amb el tema de la Pentecosta.</p> <p>2). A la part dreta: creació del món; creació d'Eva; Anunciació; Nativitat; Adoració dels Reis o Epifania; presentació de Jesús al temple. En el centre: Pentecosta; coronació de la Verge i crucifixió. A la part esquerra: baptisme de Jesús; transfiguració; resurrecció; aparició als deixebles; ascensió; discurs de Pere. A la predel·la: discurs d'Esteve i missa de sant Martí.</p> <p>3). Enterrament de Crist/La pietat o Plor sobre el Crist mort.</p> <p>4) Devocional [al segle XIV la devoció per l'Esperit Sant es va popularitzar, juntament amb la celebració del Corpus Christi] i didàctica.</p>	0,25 c/u
<p>e) Definiu QUATRE d'aquests cinc termes: claristori, planta de creu llatina, volta d'aresta, creuer, tetramorf.</p>	1 punt
<p>Claristori: filera de grans finestrals que formen el pis superior de la nau d'una església.</p> <p>Planta de creu llatina: Planta en forma de creu, normalment d'una església, en la qual la nau longitudinal és més llarga que la nau transversal</p> <p>Volta d'aresta: volta generada per la intersecció de dues voltes de canó.</p> <p>Creuer: espai comú a la nau longitudinal i transversal o transsepte d'una església. Espai generat per la intersecció de la nau longitudinal i transversal.</p> <p>Tetramorf: representació conjunta dels símbols dels quatre evangelistes.</p>	0,25 c/u

Exercici 2. Obra 3: <i>David</i>, de Donatello	5 punts
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent.	1 punt
<p>Cronologia:1444-1446.</p> <p>Context: Mosaic polític de petites ciutats estats: Florència, Pisa, Milà, Màntua.</p> <p>Poder dels Mèdici a Florència.</p> <p>Paper dels mecenes.</p> <p>A finals de segle, auge del papat.</p> <p>Cultura humanista.</p>	<p>0,20</p> <p>0,80</p>
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu quatre característiques formals o conceptuals de la pintura d'aquest estil.	1 punt
<p>Estil: Renaixement [florentí].</p> <p>Característiques:</p> <p>Temàtiques: Religiosa, mitològica, al·legòrica, retrats.</p> <p>Tècnica: fresc i tremp sobre tela o taula. A final de segle s'introdueix la pintura a l'oli.</p> <p>Característiques formals i compositives:</p> <p>Perspectiva geomètrica o matemàtica. Fons arquitectònics o paisatgístics. Composicions simètriques. Composicions harmòniques. Preocupació per pintar fidelment el cos humà.</p>	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>
c) Enumereu cinc característiques formals, estructurals o tècniques d'aquesta obra.	1 punt
<p>Característiques formals i estructurals:</p> <p>Embalum rodó.</p> <p>Unifacialitat.</p> <p><i>Contrapposto</i> que recrea la corba praxiteliana.</p> <p>Perfecta anatomia.</p> <p>Cànon de nou caps.</p> <p>Tècnica: fosa.</p> <p>Material: bronze.</p>	0,20 c/u

d) Expliqueu el tema, el significat i la funció de l'obra.	1 punt
<p>Tema: David, després d'enfrontar-se al gegant filisteu, Goliat, li talla el cap i l'ofereix al rei d'Israel, Saül.</p> <p>Model literari: Antic Testament [Primer llibre de Samuel].</p> <p>Significat: Prefiguració de la victòria de Jesús sobre Satanàs, del bé sobre el mal. Iconogràficament, barret típic dels pagesos florentins al cap de David, vencedor sobre Goliat, amb els atributs –elm amb visera i ales– dels ducs de Milà: Florència vencedora enfront de Milà. Altres lectures llegeixen l'obra com la representació del déu paga Mercuri amb el cap del gegant Argos.</p> <p>Funció: Al·legòrica i propagandística. Cànon de bellesa ideal.</p>	<p>0,20</p> <p>0,60</p> <p>0,20</p>
e) Indiqueu el nom de les quatre obres reproduïdes a la pàgina següent i digueu a quin estil pertanyen.	1 punt
<p>A. <i>Verge de les roques</i>, de Leonardo. Renaixement.</p> <p>B. <i>El marxisme curarà els malalts</i>, de Frida Kahlo. Surrealista.</p> <p>C. <i>El gronxador</i>, de Fragonard. Rococó.</p> <p>D. <i>Les tres gràcies</i>, de Rubens. Barroc.</p>	0,25 c/u